Simpel en scherp

Bertus Binnendijk realiseert een concurrentievoordeel van tien cent per kilo melk

Tijmen van Zessen

De kritieke opbrengstprijs voor melk is bij Bertus Binnendijk tien cent lager dan op het gemiddelde bedrijf van zijn accountant. Dankzij een eenvoudige aanpak kan hij bij een melkprijs van ruim 23 cent nog aan zijn verplichtingen voldoen. Eenvoudig werken is het credo.

Familie Binnendijk: 'Driespenen gaan hier niet weg, er loopt zelfs nog een blinde koe tussen het koppel'

Bertus Binnendijk vouwt de bouwtekening van zijn nieuwe jongveestal uiteen. De melkveehouder uit het Overijsselse Witharen wijst naar de boxopstelling: 'Door de boxen dwars op de voergang te plaatsen is de ruimte beter benut. We kunnen straks 120 dieren kwijt, jongvee en droge koeien, in een stal van 35 bij 16 meter. Bovendien breiden we de mestopslag uit met 800 kuub.'

Binnendijk legt uit waarom hij gaat bouwen voor jongvee in plaats van voor melkvee. 'De huidige melkveestal is up-to-date. Vier jaar geleden is er een stuk aangezet en zes jaar geleden is de melkstal vernieuwd. Door voor jongvee te bouwen krijgen we bij het melkvee ruimte om te groeien van 90 naar 110 stuks.'

Voer niet mengen

Op ruim 48 hectare zandgrond produceert Bertus Binnendijk (57) jaarlijks circa 750.000 kg melk, samen met zijn vrouw Willemien (56) en hun nog studerende zoon Bernhard (21). Hun bedrijf draait een goede reeks financiële kengetallen. Om scherp te blijven op de resultaten neemt Bertus deel aan een studiegroep van Countus. De kritieke opbrengstprijs voor melk is met 23,25 eurocent per kg sterk (cijfers van 2007, bij een productie van 739.385 kg melk); gemiddeld scoort een 'Countus-bedrijf' 33,54 cent per kg. Dit betekent dat Binnendijk zelfs bij een melkprijs van ruim 23 cent aan zijn verplichtingen kan voldoen, terwijl veel collega's dan al fors in de problemen verkeren.

'Ik houd de bedrijfsvoering simpel', verklaart de veehouder. 'Gemengd voeren doe ik bijvoorbeeld niet, dat is met alleen mais en graskuil in het rantsoen te duur. In plaats daarvan zet ik één keer per week om en om blokken mais en gras aan het voerhek. Een tweedehands Fullwood-schuif van 4000 euro duwt het voer naar de koeien. Het bevalt prima en last van pensverzuring of andere stoornissen hebben de koeien niet.'

De eenvoudige werkwijze leidt niettemin tot een productie van 8528 kg melk met 4,22% vet en 3,56% eiwit per koe, terwijl de koeien per 100 kg melk maar 23,9 kg krachtvoer krijgen, tegen 27,7 kg op een gemiddeld Countus-bedrijf. 'Dat danken we hoofdzakelijk aan de krachtvoerboxen, die stellen we elke maand na de mpr opnieuw bij. Het kost maar een uurtje en het houdt de lactatiecurve mooi vlak, elke koe krijgt wat ze nodig heeft. We bezuinigen echter niet op voer, een A-brok is meestal te sober bij dit productieniveau en ik voer altijd een tweede krachtvoersoort.'

Wekelijks gras kuilen

Binnendijk heeft een post krachtvoerkosten van 4,99 cent per kg melk, weinig lager dan gemiddeld (5,21), maar het verschil in totale voerkosten is met 5,68 cent tegen 6,59 cent per kg melk aanmerkelijk groter. Binnendijk koopt relatief weinig ruwvoer aan en heeft met 15.200 kg melk per hectare een gemiddelde intensiteit. 'Ik probeer zo veel mogelijk melk uit eigen ruwvoer te halen. Daarom weid ik de koeien zo vroeg en zo lang mogelijk. Dat heeft bovendien het voordeel van een hoger eiwitgehalte. Verder laat ik de pinken altijd achter het melkvee aanweiden, zodat de koeien het beste van het beste krijgen. Om dezelfde reden streef ik ernaar om in het weideseizoen wekelijks te kuilen.'

Binnendijk heeft zelf een opraapwagen. 'De loonwerker laat ik voor twee hectare niet komen, dat is te duur. Wel kuilt de loonwerker het voorjaarsgras.' Is het hebben van een opraapwagen naast de inzet van de loonwerker niet juist te duur? 'De opraapwagen is achttien jaar oud en kost weinig. Bovendien zet ik de machine ook in om zomerstalvoedering toe te passen. Ik heb zeven hectare op afstand, waar ik het verse gras vandaan haal. Om zo veel mogelijk melk uit gras te halen moet er regelmatig aanbod zijn van vers gras en is het maaien van kleine oppervlakten noodzakelijk. De loonwerker is dan te duur.'

Bovengemiddelde levensduur

De bewerkingskosten (loonwerk, arbeid, onderhoud en afschrijving) onderstrepen dat Binnendijks aanpak 'verantwoord' is. Met 6,53 cent per kg melk zit het bedrijf fors onder het gemiddelde van 8,08 eurocent. Binnendijk maakt het verschil zowel op loonwerk (1,04 versus 2,60), onderhoud (2,43 versus 3,02), als op afschrijving (1,24 versus 2,28). Voor betaalde arbeid is het beeld omgekeerd (1,82 versus 0,19) en zit het bedrijf boven het gemiddelde.

Ook op het vlak van de veeverbetering houdt Binnendijk het graag simpel. Op deze post is de veehouder met 0,53 cent per kg melk de laagste in zijn studiegroep. Hij is een SAP-gebruiker van het eerste uur – nu al 28 jaar – en kiest geen extreem dure stieren. Het pakket 'Duurzaam Allround' paart voor Binnendijk stieren als Roppa, Bertil, Surprise, Stilist en Butembo.

Het ondereind van de veestapel krijgt een Belgisch witblauwe stier als partner. Die keuze zorgt mede voor de goede post omzet en aanwas van 4,08 cent per kg melk; een gemiddeld Countus-bedrijf noteert hier 2,67 cent. 'Daarnaast mesten we koeien voor de uitstoot eerst af. Sommige zijn wel achthonderd dagen aan de melk geweest, een koe gaat pas groeien als ze minder dan vijftien kg melk produceert. Deze koeien kosten weinig en hebben bovendien hoge gehalten. Driespenen gaan niet weg, er loopt zelfs nog een blinde koe tussen het koppel', grinnikt Binnendijk.

Met een opbrengst van 757 euro per afgevoerde koe – de hoogste in de studiegroep – blijkt zijn aanpak lonend. De productieve levensduur van de koeien is 1476 dagen, terwijl de gemiddelde carrière van een koe in Nederland 1328 dagen duurt.

Met een 'simpele' aanpak is Binnendijk economisch succesvol. Is het dan zo eenvoudig om melkprijsschommelingen het hoofd te bieden? 'Je moet de bedrijfsvoering simpel houden, maar ook scherp zijn', vult Binnendijks vrouw Willemien aan. 'Voor bedtijd nog even de stal in ter controle. En een kalfkoe met koude oren direct behandelen tegen melkziekte. Je moet de behandeling niet uitstellen.'

Met de tweedehands voerschuif krijgen de koeien gras en mais